

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการชีวิตสถานการณ์ทางสังคมเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยต่อกลุ่มเป้าหมาย ปี ๒๕๕๗

โครงการชีวิตสถานการณ์ทางสังคมเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยต่อกลุ่มเป้าหมาย ในปี ๒๕๕๗ ที่สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำตัวบ่งชี้สถานการณ์ทางสังคมในการเฝ้าระวังและเตือนภัยต่อบุคคลในครอบครัว (ความรุนแรงในครอบครัว) และกำหนดแนวทางการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมในระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐)

โครงการนี้ดำเนินงานโดย (๑) สังกะราห์องค์ความรู้ บทเรียน สถานการณ์และตัวชี้วัดทางสังคมด้านครอบครัวและความรุนแรงในครอบครัว ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมทั้งในประเทศและนานาชาติ (๒) ประเมินศักยภาพ ข้อจำกัด และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๓) ศึกษาและจัดทำตัวบ่งชี้สถานการณ์ทางสังคมในการเฝ้าระวังและเตือนภัยต่อบุคคลในครอบครัว (ความรุนแรงในครอบครัว) และทดสอบตัวบ่งชี้และรายงานสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ในระดับ ชุมชน/ตำบล จังหวัด และระดับประเทศ (๔) จัดทำแนวทาง แผนงาน/โครงการฯ ในดำเนินงานในระยะเวลา ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๐) เพื่อนำเสนอในการประชุมสัมมนาเพื่อวิพากษ์ผลการดำเนินงานตามโครงการฯ และ (๕) รายงานผลการดำเนินงานโครงการชีวิตสถานการณ์ทางสังคมเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยต่อกลุ่มเป้าหมายปี ๒๕๕๗

ผลการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้

๑. ผลการสังเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคม ครอบครัว และความรุนแรงในครอบครัว

๑.๑ ในปี ๒๕๖๘ สังคมไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ มีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เนื่องจากมีจำนวนกำลังแรงงานที่มีอายุระหว่าง ๑๕-๕๙ ปี ลดลง ส่งผลให้มีปัญหาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยรวม คุณภาพชีวิตของคนไทยดีขึ้นแต่มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ มีความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความขัดแย้งในครอบครัวและสังคมเพิ่มขึ้น มีจุดอ่อนในการคุ้มครองแรงงานนอกระบบให้เกิดผลในทางปฏิบัติ จำเป็นต้องสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ภาคธุรกิจ เอกชน และภาคประชาชน ในการให้ความคุ้มครองอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และมีคุณภาพดี ทุนและสถาบันทางสังคมอ่อนแอลง ทำให้มีปัญหาคู่ต่อเนื่องกันหลายด้าน ทั้งในด้านพฤติกรรมบริโภคนิยม ปัญหาการเสพติดสื่อลามก ปัญหาอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต และปัญหาการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร มีความเหลื่อมล้ำทางสังคมและมีปัญหาสังคมที่เรื้อรัง

การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยได้ส่งผลกระทบต่อครอบครัวไทยมีความเปราะบาง เนื่องจากมีปัญหาหลายประการ ทั้งในด้านรายได้ของครัวเรือนที่ลดลงและเสี่ยงต่อการชำระหนี้ มีพฤติกรรมการดื่มสุราและสูบบุหรี่ และมีคดีเกี่ยวกับชีวิตร่างกายและเพศเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ยังมีสถานการณ์ที่กระทบต่อชีวิตของครอบครัวไทย คือ มีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเครือญาติสู่สังคมปัจเจก ครอบครัวไทยมีการเปลี่ยนแปลงในด้านขนาดและโครงสร้างของครอบครัว ที่ครัวเรือนมีขนาดเล็กลง ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว และมีครอบครัวที่มีสมาชิกสองช่วงวัยเพิ่มขึ้น หญิงชายไทยแต่งงานช้าลงและครองตัวเป็นโสด คู่แต่งงาน

มีการหย่าร้างกันมากขึ้น และมีหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นผู้หญิงเพิ่มขึ้นจากเดิม และรูปแบบของครอบครัวก็มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้นด้วย จึงมีลักษณะของปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน เกิดสถานะที่เรียกว่า พยาธิสภาพทางสังคมของครอบครัว

๑.๒ สถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว แสดงให้เห็นว่ามีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงต่อเด็ก ผู้หญิง และบุคคลในครอบครัวมากขึ้น มีสภาพปัญหาที่ซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อผู้ถูกระทำส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง โดยมีผู้กระทำเป็นผู้ชาย มีความสัมพันธ์เป็นคู่สามีภรรยา และเป็นการกระทำรุนแรงทางกายมากที่สุด โดยมีสาเหตุจากพฤติกรรมนอกใจและความรุนแรงทางด้านเพศ ผู้ถูกระทำจำนวนมากแก้ปัญหาด้วยการขอหย่า แจ้งความดำเนินคดี หรือหลีกเลี่ยงจากเหตุการณ์รุนแรง แต่มีจำนวนหนึ่งยอมทนอยู่เพื่อรักษาความเป็นครอบครัวและอยู่เพื่อลูก ขณะที่อีกจำนวนหนึ่งใช้วิธีการโต้ตอบด้วยความรุนแรง ส่วนผู้ถูกระทำที่เป็นเด็กผู้หญิงถูกระทำรุนแรงด้านเพศมากที่สุด มีผู้กระทำรุนแรงเป็นในครอบครัวและคนรู้จัก โดยมีสาเหตุมาจากการกระตุ้นของสื่อลามก ความใกล้ชิดและโอกาสเอื้ออำนวย การใช้สิ่งเสพติดและสุรา และมีปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว ส่วนผู้สูงอายุถูกระทำรุนแรงมากขึ้น โดยการถูกทุบตีทำร้ายและทำร้ายจิตใจจากคนใกล้ชิด มีผู้กระทำรุนแรงส่วนใหญ่เป็นลูกและคู่สมรส

ปัจจัยและสาเหตุของการกระทำความรุนแรงในครอบครัว ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ลักษณะทางประชากร คือ ปัจจัยด้านจิตลักษณะ และประสบการณ์ความรุนแรงในวัยเด็ก ที่ถูกระทำรุนแรงจากบุคคลในครอบครัวหรือพบเห็นความรุนแรงระหว่างบุคคลในครอบครัว ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว และมีความรุนแรงทางเพศ และมีความขัดแย้งในครอบครัว และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ความไม่เท่าเทียมกันของสถานภาพและบทบาทจากโครงสร้างชายเป็นใหญ่ การมีอคติทางเพศที่เป็นผลจากการยอมรับอำนาจชายเป็นใหญ่ รวมทั้งมีทัศนคติของสังคมที่เชื่อว่าความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว และเป็นเรื่องน่าอับอาย

ความรุนแรงในครอบครัวส่งผลกระทบต่อผู้ถูกระทำทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ ทำให้มีปัญหาสุขภาพ และผลกระทบทางอารมณ์ โดยเฉพาะเด็กที่ถูกระทำรุนแรงมักมีปัญหาด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรม และมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว ทำให้ครอบครัวขาดความรักความอบอุ่น เกิดการหย่าร้างส่งผ่านความรุนแรงจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่งหรือทำให้เกิดวงจรแห่งความรุนแรง และมีผลกระทบต่อสังคมในด้านความปลอดภัย ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่ต้องจ่ายเป็นค่ารักษาพยาบาล และมีผลต่อคุณภาพของคนในสังคม

๑.๓ อุบัติการณ์หรือเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวออกเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะแรกเป็นช่วงภาวะเสี่ยง หรือเป็น “ระยะก่อนเกิดปัญหา” คือมีเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว ระยะที่สอง เป็นช่วงที่มีการกระทำรุนแรง หรือเป็น “ระยะของการเกิดปัญหา” ซึ่งครอบครัวและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันหาแนวทางการแก้ไข และป้องกันมิให้ปัญหาที่ยืดเยื้อ กลายเป็นปัญหาเรื้อรังจนส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์และความมั่นคงในครอบครัว และ ระยะที่สาม เป็นช่วงที่มีการกระทำรุนแรงแล้วและเสี่ยงต่อการกระทำรุนแรงซ้ำ เรียกว่าเป็น “ระยะปัญหาเรื้อรัง” ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสหวิชาชีพ ต้องให้ความคุ้มครองและบรรเทาปัญหา รวมทั้งป้องกันมิให้กระทำรุนแรงซ้ำ

การป้องกันปัญหาความรุนแรงในระยะต่าง ๆ ดังกล่าว มีแนวทางการดำเนินงานใน ๔ ระดับ คือ ในระดับบุคคลหรือระดับปัจเจก โดยพิจารณาจากความเสี่ยงจากลักษณะส่วนบุคคลและพัฒนาการของผู้ถูกระทำและผู้กระทำรุนแรง ในระดับครอบครัว พิจารณาความเสี่ยงที่เกิดจากการทำบาปทหน้าทีและความสัมพันธ์ของครอบครัว รวมทั้งความขัดแย้งในครอบครัวและการสื่อสารระหว่างกัน ในระดับเพื่อนบ้านและชุมชน พิจารณาจากปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดการกระทำความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน และในระดับสังคม พิจารณาปรับค่านิยมและความเชื่อต่าง ๆ ที่ครอบงำความคิดและเจตคติของสมาชิกของครอบครัวและสังคมที่ส่งผลให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการเฝ้าระวังและการเตือนภัย เพื่อสร้างระบบและกลไกเพื่อติดตามสถานการณ์ความเสี่ยงที่ทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยใช้การสำรวจ วิเคราะห์ และแปลผลข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงการรวบรวมข้อมูลเหตุการณ์ สภาพแวดล้อมของครอบครัวและชุมชนที่กระตุ้นให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว โดยนำข้อมูลไปส่งสัญญาณ “เตือนภัยล่วงหน้า” เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยให้แก่บุคคลในครอบครัว และป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำซ้ำ เป็นการบูรณาการข้อมูลกับระบบการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวผ่านเครือข่ายในระดับชุมชน ระดับจังหวัด จนถึงระดับชาติ ซึ่งต้องมีระบบการเฝ้าระวังและเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานร่วมกันของทีมสหวิชาชีพและเครือข่ายกับเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบและมีอำนาจโดยตรง มีศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสารช่วยให้ผู้บริหารข้อมูลสำหรับการตัดสินใจเชิงนโยบายสำหรับการเฝ้าระวังและเตือนภัยให้พร้อมรับความเสี่ยงและสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ที่ควรมีนักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญเป็นผู้ให้คำปรึกษา นิเทศงาน และติดตามประเมินผล

๑.๔ แนวการจัดทำตัวบ่งชี้สำหรับการเฝ้าระวังและเตือนภัยและจัดการความเสี่ยงความรุนแรงในครอบครัว ต้องมีเครื่องมือที่ใช้วัดความรุนแรงในครอบครัวมีความง่ายต่อการนำใช้งานในชุมชน ต้องมีความแม่นยำในการวัดขอบเขต ความชุก และอุบัติการณ์ วิธีการสรุปข้อมูลที่ไม่ซับซ้อน แปลความหมายได้ง่าย และนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง โดยการกำหนดกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อลดความเสี่ยงและสามารถบอกแนวโน้มการเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เพื่อกำหนดแนวทางหรือตัดสินใจให้บริการช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิบุคคลในครอบครัวได้ทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งการประเมินความเสี่ยงต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจำเป็นต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง และมีตัวชี้วัดที่มีมาตรฐาน มีการประสานส่งต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันระหว่างนักวิชาการและนักวิชาชีพในสหวิชาชีพ เพื่อเข้าแทรกแซงช่วยเหลือผ่านระบบการบริการต่าง ๆ เพื่อสร้างความปลอดภัยในชีวิตและคุ้มครองคนในครอบครัว ผ่านกระบวนการจัดการความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว โดยมีการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลที่บ่งบอกปัจจัยเสี่ยงและสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวได้ ซึ่งจำเป็นต้องมีแนวปฏิบัติ คู่มือการปฏิบัติงาน และมาตรฐานขั้นต่ำที่จะต้องดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยง รวมทั้งคู่มือการปฏิบัติงานในการจัดการความเสี่ยง เป็นต้น

๒. การประเมินศักยภาพ ข้อจำกัด และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานเฝ้าระวังและเตือนภัยความรุนแรงในครอบครัวของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ผลการวิเคราะห์พบว่า การดำเนินงานเฝ้าระวังและเตือนภัยความรุนแรงในครอบครัวของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีจุดแข็งหลายประการ คือ งานเฝ้าระวังและเตือนภัยความรุนแรงในครอบครัวมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ที่ให้ความสำคัญว่าความรุนแรงในครอบครัวเป็นประเด็น

ปัญหาสังคมหนึ่งใน ๔ ปัญหาหลักของประเทศ โดยมีหน่วยงานและบุคลากรทั้งในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาครองรับอยู่แล้ว มีเครือข่ายระดับองค์กรและระดับปัจเจกบุคคลที่มีคุณภาพจำนวนมาก ที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานด้านนี้ได้ ทั้งยังเป็นงานที่เคยริเริ่มทำมาก่อนแล้วส่วนหนึ่ง การพัฒนาการเฝ้าระวังและเตือนภัยความรุนแรงในครอบครัว จึงเป็นเหมือนการปรับปรุงระบบเดิมให้ดียิ่งขึ้น แต่ยังมีจุดอ่อนบางประการ คือ บุคลากรที่มีอยู่นั้นมีเพียงจำนวนน้อย ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว การบริการให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม และการเฝ้าระวังและเตือนภัยที่รัฐกำหนดขึ้น นอกจากนี้ รัฐยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ไม่สามารถสนับสนุนการจัดเก็บข้อมูลปัจจัยเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวในทุกครอบครัวได้อย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ทำให้การเฝ้าระวังและเตือนภัยที่มีอยู่เดิมขาดความชัดเจน ตั้งแต่เรื่องตัวชี้วัดและเกณฑ์ประเมินระดับความรุนแรงในครอบครัว และแบบวัดระดับความรุนแรงในครอบครัวที่ยังไม่ได้ปรับปรุงมาตรฐาน จึงควรนำจุดอ่อนเหล่านี้ไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยความรุนแรงในครอบครัวที่จะดำเนินการในระยะต่อไป

๓. การศึกษาและจัดทำตัวบ่งชี้สถานการณ์ทางสังคมในการเฝ้าระวังและเตือนภัยต่อบุคคลในครอบครัว (ความรุนแรงในครอบครัว) และทดสอบตัวบ่งชี้และรายงานสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ในระดับ ชุมชน/ตำบล จังหวัด และระดับประเทศ

ตัวบ่งชี้ความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว ประกอบด้วย (๑) ปัจจัยส่วนบุคคล มี ๘ ตัวชี้วัด คือ การว่างงานและขาดรายได้ การมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือใช้สารเสพติด การติดการพนัน และมีหนี้สิน การมีพฤติกรรมนอกใจหรือหวาดระแวงหึงหวง การผูกขาดการตัดสินใจหรือควบคุมพฤติกรรมผู้อื่น การไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง การแยกตัวหรือเก็บตัวของเด็กและเยาวชน และการมีปัญหาทางจิตเวช (๒) ปัจจัยด้านครอบครัว มี ๙ ตัวชี้วัด คือ การเป็นครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว การไม่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือด การมีบุคคลในครอบครัวที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ การมีความขัดแย้งกันของคนในครอบครัว การทำร้ายร่างกาย การคุกคาม หรือข่มขู่จะทำร้ายผู้หญิง/ภรรยาขณะตั้งครรภ์ การบังคับการมีเพศสัมพันธ์หรือมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ตั้งใจ และการทำร้ายตนเอง หรือมีภาวะซึมเศร้า และ (๓) ปัจจัยที่เป็นผลจากการเกิดอุบัติเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว มี ๕ ตัวชี้วัด คือ ความขัดแย้งที่เกิดจากการที่มีคนที่เคยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การขอรับคำปรึกษาจากผู้อื่น หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้อง หลังจากที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว และต้องการความช่วยเหลือ การเข้ารับรักษาพยาบาล จากอาการบาดเจ็บ การแจ้งเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ/พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ และการขอให้เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือหรือบรรเทาทุกข์

การสำรวจข้อมูลความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวมีหน่วยที่ศึกษาเป็น “ครัวเรือน” เก็บรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ทดลอง ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย อุบลราชธานี เพชรบุรี และกระบี่ โดยการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลลงในแบบประเมินครอบครัวที่จัดทำขึ้น โดยเน้นให้ผู้เก็บข้อมูลให้ความสำคัญกับจริยธรรมของการวิจัย โดยเฉพาะในการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลและครอบครัว มีการจัดทำคู่มือที่ใช้เป็นแนวทางสำหรับการสำรวจข้อมูลเพื่อชี้วัดสถานการณ์ทางสังคมด้านความรุนแรงในครอบครัว ในระดับชุมชน จังหวัด และระดับประเทศ เนื้อหาของคู่มือ ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว

แบบสำรวจข้อมูล และแนวทางการเฝ้าระวังและเตือนภัย โดยมีตัวบ่งชี้ความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว การสำรวจและวิเคราะห์ และการแปลผลข้อมูล

การวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูล ดำเนินการโดยนำข้อมูลที่ตอบว่าแต่ละครัวเรือนมีปัจจัยเสี่ยงต่อความรุนแรงมากหรือน้อยมาจัดระดับความเข้มของความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว โดยเปรียบเทียบข้อมูลในระดับจังหวัด และระดับชุมชน มีการพิจารณาความเข้มของความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว โดยแบ่งออกเป็น ๔ ระดับ ระดับที่หนึ่ง ไม่มีความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว ระดับที่สอง มีความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวระดับน้อย ระดับที่สาม มีความเสี่ยงต่อความรุนแรงระดับปานกลาง และระดับที่สี่ มีความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวระดับมาก ซึ่งการแปลผลนี้ได้ให้ภาพความเข้มของความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว ในระดับชุมชน อำเภอ และจังหวัด ที่ชัดเจนขึ้น ทำให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลในภาพรวม และสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในระดับชุมชนที่น่าสับสนข้อมูลเพิ่มเติมได้ โดยได้ปรับปรุงแบบประเมินความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวที่สามารถนำไปวัดความเสี่ยงได้ในเบื้องต้น

ผลการสำรวจข้อมูลความเสี่ยงและสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว พบว่า จังหวัดกระบี่มีความเข้มของความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวมากกว่าจังหวัดอื่น แสดงว่ามีครัวเรือนที่มีปัจจัยเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวและมีโอกาสกระทำความรุนแรงบ้างเป็นครั้งคราว แต่ยังมีอยู่จำนวนน้อย และจังหวัดเพชรบุรี มีความเข้มของความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวค่อนข้างน้อย ซึ่งข้อมูลนี้เป็นเพียงตัวอย่างของการจัดเก็บข้อมูลและการแปลผลข้อมูล ซึ่งยังมีข้อจำกัดในการจัดเก็บข้อมูลทั้งด้านระยะเวลาและงบประมาณ ดังนั้นจึงยังไม่สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการอ้างอิงได้

๔. ข้อเสนอแนะแนวทางการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมในระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐)

จากผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๗ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการเพื่อให้มีการเฝ้าระวังและเตือนภัยด้านความรุนแรงในครอบครัวให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐) โดยมี ยุทธศาสตร์ ๒ ประการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการชี้วัดสถานการณ์เสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัย มี ๔ แผนงาน คือ (๑) แผนงานการชี้วัดสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว (๒) แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือสำหรับวัดปัจจัยเสี่ยงความรุนแรงในครอบครัว (๓) แผนงานการเตือนภัยความรุนแรงในครอบครัว และ (๔) แผนงานพัฒนากลไกการเตือนภัยด้านความรุนแรงในครอบครัว

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมให้นำข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวไปใช้ในการป้องกันปัญหา มี ๒ แผนงาน คือ (๑) แผนงานจัดทำแนวทางการเฝ้าระวังและป้องกันความรุนแรงในครอบครัว และ (๒) แผนงานสนับสนุนกลไกการเฝ้าระวังและป้องกันความรุนแรงในครอบครัว

ที่มา : รายงานผลการดำเนินงานโครงการชี้วัดสถานการณ์ทางสังคมเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัย
ต่อกลุ่มเป้าหมาย ปี ๒๕๕๗ ฉบับสมบูรณ์ (โดย ที่ปรึกษาจากสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ร่วมกับ สป.พม.)